

**NIENKE
'S GRAVEMADE**

DORSTEN

De Harmonie, Amsterdam

we ask for no mercy or no
miracles;
we are strong enough to live
and to die and to
kill flies

Charles Bukowski

OLGA

Kleine zweetdruppeltjes liggen op zijn bovenlip. Een hand beweegt tussen mijn benen. Zijn stevige ademhalen is overgegaan in een heftig hijgen. Ik hoor het geluid van zijn vingers in mij. Dan opeens het bekende roffeltje van mijn vader op de deur. Razendsnel verdwijnt de hand uit mijn vagina. Zijn ademhaling klinkt nog zwaar, terwijl hij onhandig mijn hemd dichtknoopt tot het kraagje. Ik ruik zijn vingers. Zijn blik haakt even in de mijne. Ik denk te zien dat hij lacht. Hij heeft een mooi gezicht. De deur gaat open. De verpleger stapt bij me vandaan.

‘Zeg, wil het een beetje lukken?’

Mijn vader praat altijd over mij alsof iemand zijn kapotte wasmachine aan het nakijken is en hij bang is

voor prijzige reparaties. De verpleger hoest nerveus.

‘Zeker, meneer. Ik wilde alleen nog haar nagels knippen.’

‘Ach, het is vrijdagmiddag. Dat kan haar moeder morgen wel even doen.’

De verpleger schraapt nog eens zijn keel, zijn ogen scheren vlak langs de mijne.

‘Ik zet nog even de spullen terug in de badkamer.’

Handschoenen knappen van zijn vingers en ik hoor de klep van een pedaalemmer. Even later klinkt het sluiten van de slaapkamerdeur. Ik doe mijn ogen dicht en voel iets dat nog het meest op teleurstelling lijkt.

Ik kan niet schreeuwen, niet rennen, niet lachen. Ik kan niet praten, niet lopen. Ik kan de tv niet aanzetten. Ik kan hem ook niet uitzetten. Ik kan niemand bellen, niet meer appen en niet meer weg. Maar ik hoor alles.

Het gemopper van mijn vader over zijn auto's, zijn obligaties of over de tuinman die het gras niet kort genoeg of juist veel te kort heeft gemaaid.

Mijn moeder die constant zucht en pruttelt, zich continu af lijkt te vragen of de wereld háár niet toevallig iets verschuldigd is, omdat ik kapot ben en zij het garantiebewijs nergens kan vinden.

En dan het oeverloze gezeik van mijn broertje Felix. Zijn voortdurende gefilosofeer over wie wat waarom en hoe meemaakt in het leven, en mij hier-

bij voortdurend gebruikt als anker in een zouteloze zee aan clichés over lotsbestemming en zingeving.

Zijn vriendinnetje Mary-Lou heeft mijn kamer volgeplakt met van die doodgekauwde Xenos-teksten. Op de muur tegenover mijn voeteneind staat:

*If I had to choose between
Loving you and breathing
I would use my last breath to say
I love you.*

Als ik slik, word ik er nog altijd pijnlijk aan herinnerd waar de beademings slang maandenlang mijn luchtpijp had overgenomen. Maar goed, er wordt wel van me gehouden.

Ook het plafond boven mijn hoofd is niet ontkomen aan de rioolpoëzie:

*Wake up every morning with the thought that
something
Wonderful is about to happen.*

De letters zo gotisch vormgegeven dat je er barstende koppijn van krijgt. *Wonderful.*

Mijn familie heeft het nogal graag over dingen. Dingen van anderen, pijnlijke dingen die anderen meemaken. Dingen waar ze over mogen oordelen, op veilige afstand, omdat zij de 'goede' mensen zijn. Mensen die

de zaken aanpakken zoals het hoort. Volgens het boekje, zoals de etiquette het voorschrijft in de villa-wijk waar ze zich schuilhouden. Ver weg van de slechteriken, of gewoon die lui die het een beetje minder hebben.

‘Dat zal toch niet voor niets zijn,’ hoor ik mijn vader nog achter een bel teringdure whisky.

Ik denk dat ik Ismaël nooit meer zal zien. Daar maak ik me geen illusies over. Pap zou hem zo van het tuinpad trappen als hij hier op de stoep zou staan. Ze hebben elkaar nooit ontmoet. Waar ik vandaan kom, hebben ze het niet zo op jongens zoals hij.

‘Schorem.’

Ik had hem graag willen voorstellen aan mijn ouders. Ik had hem aan mijn hele wereld willen voorstellen. Alleen Stephanie wist hoe smoorverliefd wij op elkaar waren.

Steph is mijn beste vriendin. Ze is maar één keer langsgesproken, toen ik net thuis was. Ze had een kaart voor me meegenomen, met glitters erop die zich over mijn hele bed verspreidden. Mijn moeder had ze er later mopperend vanaf geklopt. De kaart las Stephanie op aandringen van mijn moeder hardop en hoorbaar ongemakkelijk aan mij voor.

Lieve Ollie, ik weet niet zo goed wat ik je schrijven moet. Ik mis je heel erg en ik hoop dat we gauw weer wat leuks kunnen gaan doen samen. Kissie Steph

Ze had een cadeautje voor me meegenomen. Het was een lipstick. Ingewikkeld ingepakt, het kostte

haar een paar minuten voor ze het ding bevrijd had. Mijn moeder zei tegen haar dat ze mijn lippen wel mocht stiften. Ze haalde er zelfs speciaal een spiegelkje voor uit de badkamer.

Het is de enige keer geweest dat ik mezelf heb gezien. Een doorschijnend gezicht met een oudroze gestifte clownsmond. Waarom neem je lipstick mee naar iemand die niet kan bewegen? Wat is er dan mis met je?

Voor ik goed naar mezelf had kunnen kijken, was het spiegelkje alweer weggehaald. De lipstick later ook. Mijn moeder draagt hem elke dag. Steph heb ik nooit meer gezien.

Ik heb niemand meer gezien. Ik word weggehouden van de wereld, zo voelt het. Of misschien is iedereen me gewoon al vergeten. Ismaël ook. Misschien is het beter zo. Ik heb niet erg veel te bieden. Het duurt nu bovendien al langer dan een jaar. Er treedt bijna geen verbetering meer op. Of toch, ik kan weer zelf slikken. Joepie.

De neuroloog had alles heel goed uitgelegd. Hoe het heeft kunnen gebeuren, ook al was ik nog zo jong en gezond geweest. Pech gehad. Ze was zo eerlijk. Daar ben ik haar nog altijd dankbaar voor. Ze kon niet voorspellen hoe het verder zou gaan. Of ik beter zou worden en zo ja, wanneer. En ook niet wat dat *beter* dan zou inhouden. Het was fijn dat ze tegen mij praatte, dat ze mij aankeek, stiltes liet vallen om me

de tijd te geven haar woorden te verwerken. Dat doet bijna niemand.

Toen ik net bijkwam uit de coma wel natuurlijk, toen was iedereen nog blij. Ik werd geaaid en bemoeidigend toegesproken. Dat ik me zo goed had teruggevochten, enzo. Waaruit wist ik toen nog niet. Het leek op een sciencefictionfilm, waar iemand door buitenaardse wezens is meegenomen en wakker wordt in een ufo met een felle lamp en gedaantes met gigantische ogen boven zich. Inmiddels weet ik dat ik zelf zo'n wezen ben, op een planeet waar iedereen vreemd naar mij kijkt.

Ik kan me nog goed herinneren dat mijn moeder naast mijn bed zat, dat was nog op de IC denk ik, en ze moest zo huilen. Van blijdschap, dacht ik. Ik weet nog dat ik haar wilde troosten. Mijn hand op de hare leggen. Beloven dat het wel weer goed kwam met mij en dat ze niet altijd zo dramatisch moest doen.

Maar ik kon mijn hand niet optillen. Mijn andere ook niet. Ik wilde gillen dat ik mijn handen niet kon optillen. Maar er kwam geen geluid. Er zat iets vast in mijn keel. Later begreep ik dat het een beademingsslang was.

Maar ook zonder die slang kon ik geen woord uitbrengen. Nog steeds niet. Ik zie alles en ik heb geleerd een beetje te communiceren met mijn ogen. Ook mijn andere zintuigen zijn nog heel. Geluiden hoor ik, koud en warm voel ik. Pijn, ja. En vingers

tussen mijn benen. Die ook. Maar daar kwam ik pas achter toen de verpleger kwam.

Eén keer in de week komen er verzorgers met een lift en andere hightech shit waar ik geen verstand van heb. Dat duurt heel erg lang. Mijn haar wordt gewassen. Mijn doorligplekken worden verzorgd, het verband verschoond. Dat doet altijd heel veel pijn. Het moment dat ze daarmee klaar zijn, is het enige moment dat ik blij ben dat ik weer lig. En er komt dus drie keer in de week iemand om me te wassen. Mijn stoma controleren. Het oppervlakkige werk.

De allereerste keer was de verpleger onrustig de kamer binnengekomen. Ik schrok wakker van klotzend water. Het wegwerpwashandje liet hij even in het water zakken, kneep het uit. Toen keek hij me aan. Hij had mooie ogen, groengrijs.

Ik probeerde te slikken, maar mijn mond was gortdroog. Hij boog over me heen, pakte het bekertje van het kastje. Met de knop naast mijn bed bracht hij het elektrische hoofdeind een stukje omhoog. Het rietje duwde hij voorzichtig tussen mijn lippen.

Ik zoog, lauw water sijpelde mijn mond in, en een beetje langs mijn wang. Met het washandje dat hij nog vast had, veegde hij voorzichtig wat water van mijn kin. Het latex van zijn handschoen knisperde langs mijn hals. Hij veegde een paar losse haren uit mijn gezicht. Het was een intiem gebaar. Ik weet nog

dat ik lichte paniek voelde opkomen, maar dat had natuurlijk geen enkele zin. Stilliggen was stilliggen.

Hij maakte de knoopjes van mijn shirt los. Ik hoorde dat zijn handen door het water bewogen. Ik zag zijn geconcentreerde blik boven me, hoe hij secuur mijn armen optilde. Mijn oksels eerst met zeep, dan nog even zonder. Daarna afdrogen. Hoe hij mijn armen weer zorgvuldig neerlegde. Hij keek me steeds even aan. Hij slikte soms ook erg nadrukkelijk, iets leek zijn keel te versperren.

Sinds ik hier maar lig te liggen, en alle dagelijkse indrukken van een leven in het openbaar van me zijn weggenomen, is het of ik de dingen beter zie en hoor. Hiervoor kon ik alleen naar de aarde kijken door het raampje van mijn ufo, zwevend door de Melkweg, maar nu durven de kleinste microben onder mijn microscoop te kruipen, omdat ik de enige ben die ze met het blote oog kan zien. Het is bijzonder hoe individuele onderdelen van je systeem de boel overnemen als alles in puin ligt.

Die eerste keer had hij niet veel gedaan. Hij had mijn borsten aangeraakt. Of aangeraakt, nee, hij had eraan gezeten. Hij had mijn tepels zachtjes tussen zijn vingers gerold. Ik schrok ontzettend. Ik schrok van zijn gedrag natuurlijk, dit had nog niemand bij me gedaan en het leek me echt heel erg niet bij zijn werk horen. Maar ik schrok er ook van hoe iets in mijn lijf wakker werd. In een seconde. Ik vond het niet lek-